

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na veliken trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Avstrija na vzhodu.

(Dalje.)

Navedeno preseljevanje se je tedaj zmirom godilo na korist obeh dežel — naše kakor jutranje, in takisto se danes godi. Še dandanes lehkó najdeš svoj kruh na vzhodu, če ga je doma premalo, in ni nam treba v Ameriko, ker nam je bolje pri vzhodnih Slovanih.

Rekel sem pa, da nam je vzhod važen v dvojnem pomenu, in moram dokazati še drugi razlog. Ta tiči v kupčiji. Avstrija prideluje po svojih jako izurjenih fabrikah dosti blaga, (obleko, usnje, orodje itd.), česar še ne pridelujejo vzhodne dežele. Od nekdanj je poslala Avstrija svoje blago po svojih rekah, železnicah in cestah proti vzhodu, in za to privzela žito in živino, vino in kože, hrastov les itd. Kako važna je za nas ta kupčija, znano bode bolje Kranjskim obrtnikom, kakor pa našim, ker so bili Kranjci od nekdanj bolj obrtni memo nas. Ali velika števila tudi jasno pričajo važnost omenjene kupčije. Ko je namreč lani Rumunija odpovedala Avstriji kupčijsko pogodbo, čitali smo po vseh časnikih, da zgubi Avstrija s tem na leto 33 milijonov gold. izvoznje; da namreč za toliko manje moremo prodati v samo Rumunijo. To je lepo število, in Bog daj, da se ta zguba kmalu popravi. Ne misli, da našega kmeta ne briga ta zguba Dunajskih ali českih fabrikantov! To bi bila huda zmota. Vsi državljani smo v zavezi. Kdo bode kupil naše vino in sadje, če so v stiski naše fabrike in njihovi delavci? Ali ne dela toliko in toliko Slovencev pri železu in pri premogu, pri železnicah in na ladjah? Vsi tisti so živeli o pridelovanju in prodajanju avstrijskega blaga na vzhodne dežele; vsi trpimo zgubo — in vsi vže čutimo to zgubo, če hočeš biti resničen!

Vprašaj Pohorca, koliko manje lesa splava po Dravi? Vprašaj naše kupce, koliko manje blaga so prodali ob praznikih memo prejšnjih let? Odgovoril bode vsakdo, da čutimo neko

pomanjšanje, neko slabost našega pospodarskega življenja.

Sila je toliko večja, ker vže več let nam zapre meje bolj in bolj Nemško cesarstvo, ki je našer na papirju naš zaveznik. Ne samo proti našemu žitu, vinu in naši živini, temuč tudi proti vsakemu pridelku naše obrtnije imajo tako visoko carino, da skoro ni mogoče kaj prodati na Nemško. Slišal sem, da še deska ne gre črez mejo brez neprimerne carine, le hlode še lehkó prodajajo tje iz českih in karpatskih host. Radi pa svoje blago prodajajo sem na Avstrijo. V tej zadevi naša politika zelo trpi po razdelitvi našega cesarstva v dve državi; Madjari namreč nič ne pomagajo braniti vzajemnih teženj. Pred dvema letoma je Nemško cesarstvo zopet povekšalo carino proti našemu blagu, in Dunajska vlada je koj predložila državnemu zboru jednako povekšanje naše carine proti nemškemu blagu. Madjarska vlada je bila obečala, ravnati takisto, pa nič ni ukrenila; tedaj pa je tudi naša vlada morala svoj predlog umekniti.

Tooliko bolj jasno je, da ne smemo zgubiti še kupčije v one vzhodne dežele, kamor jo še imamo, in to v Bolgarijo, Srbijo, Bosno. Kar se tiče Bosne, vzbudila se je Avstrija, hvala Bogu! iz stoletnega dremanja pri vzhodni politiki, potegnila svoj meč, in osvobodila lepo deželo iz turškega jarma. Vem, da še ni vse v redu; vem, da Slovani ne moremo vsega hvalliti, kar je naša vlada tam ustanovila, in še turškega ohranila — ali jasno je, da smo prišli Avstrijani v deželo njej na korist, sebi pa na slavo, ojačenje in kupčijsko korist. Ne sme se pozabiti, koliko let so Bosanski beguni trkali na naša vrata, in prosili miloščine — kdo bo tajil, da jim je sedaj bolje? In če smo imeli takrat veliko stranko v parlamentu, ki ni hotela vojske, ki je kričala: Drugega nimamo na vzhodu kaj opraviti, nego kupčijske pogodbe sklepati! — tedaj tisti stranki zapečkarjev danes lehkó s prstom pokažemo raztrgano kup-

čijsko pogodbo z Rumunijo. Kri ni voda; in naša pogodba z Bosno, ki je bila s krvjo spisana, drži nekoliko močnejše.

Pa tudi drugi narodi so vže davno spoznali, kolike vrednosti so te vzhodne dežele za kupčijo in domačo obrtnijo. Zavidali so nam lego našega cesarstva, neprecenljivo lego pri vzhodnih vratih, reko Dunavo in nje močne pritoke, ki naše blago lahko nosijo proti vzhodu. Tega nam nobeden ne more vzeti — ali dosti drugega so nam vzeli, dokler nismo marali, ali smo premalo marali za svoj poklic.

(Konec prih.)

Kat. podporno društvo.

Odbor „kat. podpornega društva“ v Celju je bil k petindvajsetletnici škofovega posvečenja našega premil. gospoda knezoškofa Njih prevzvišenosti s posebnim pismom častital. Na to je prejel ta-le pristrčni odgovor:

Slavno kat. podp. društvo!

Včeraj prejeta, pristrčno pisana in okusno opravljena adresa, s katero mi slavno društvo k petindvajseti obletnici mojega škofovskega posvečenja čestita, me je jako razveselila. Slavno društvo naj prejme za ta blagosrčni spomin mojo najtopplejšo zahvalo, pa tudi moje zagotavljanje, da če sem v teku let od onega dne, ko je bila mojim rokam izročena pastirska palica, lepe in meni iz toliko obzirov priljubljene Lavantinske škofije, kaj storiti zamogel za škofijo, za kat. cerkvo in za vernike, za odrasle kakor za otroke: mi služi v posebno veselje in tolažbo to, kar sem storiti zamogel za ustanovljenje in za vzdržanje zavoda šolskih sester in njihove slovenske šole za dekleta v Celji.

Slavno društvo mi želi, da učakam še tudi petdesetletni jubilej mojega škofovskega posvečenja.

To se sicer zamore komaj zgoditi, kajti Bog je že po naravi meje postavil človeški starosti, ki se prestopiti ne dajo.

Bodi vendar temu kakorkoli. Tega sme biti slavno društvo uverjeno: katerokoli število let mi je od Boga še odločeno, vselej bom rad in po moči podpiral težnje katoliškega podpornega društva, trdno zaupajoč, da ostane društvo tudi zanaprej zvesto svojemu imenu. — tedaj zares katoliško po mišljenju, po govorjenju in po dejanju.

Božji blagoslov bodi vsak čas nad slavnim društvom in nad posamnimi družbeniki!

V Mariboru dne 19. januarija 1887.

Jakob Maksimilijan,
knezo-škof Lavantinski.

Gospodarske stvari.

Čas za sekanje lesú.

Težko si gredo še v čem drugem misli toliko navskriž, kakor pri vprašanju, kedaj da kaže sekati lesú. Kmetu kaže še pač neko najbolj zima za to delo in zima je tudi sploh najpripravniša za to.

Kedar hočeš lesú, veš že tudi, čemu da ti bode in to ima veliko pri tem vprašanju. Ako ti je samo za to, da posekaš les, ker hočeš iz prostora, na katerem je bil doslej les, narediti si njivo ali vinograd ali sploh nekaj, kar ni več lesovje, tedaj sekaj, kedar ti je možno. Ako pa ti je za to, da doboš lesú za stavljanje, za žage, za kurjavo, tedaj pa je stvar že druga.

Veliko stori še tudi to, kako se les shranjuje, ali po koncu, ko se lahko hitro izsuši ali pa na kupu v gošči, kjer se vrši izsušenje le po malem. Kak in koliko trajen je les, kako vreme in kako mrčesje se nahaja v lesu — vse ni brez moči na les. Ne da se tajiti, da je v raznih časih razna mera mokrote v lesu in v času, ko je v lesovini malo mokrote, seče se les najugodniše. Kako ga spraviti domov, to potegne se vé, da tudi nekaj, toda eden čas je skoraj za vsako lesovino ugoden, to je pozna jesen ali pa prva zima. V tem času so drevesa nekako v počitku, les nima v njem toliko mokrote in to je imenitno, kajti se drevo ta čas ležje in hitreje izsuši. Tudi druge spremembe se ne godé ta čas v lesu — spremembe, ki so vselej na kvar trpežu lesú.

Isto nam kaže tudi izkušnja: kjer nam hodi za to, da trpi les, vselej je le tak, ki se je vsekal po zimi. Edino manjša drevesca, ki se rabijo za kole in ralice, kaže še le proti spomladi sekati, kajti se dajo bolj obeliti. Memo gredoč še omenimo, da se kol in ralica in sploh les, kar ga pride v zemljo, najpoprej obeli in če je mogoče, tudi obžgé.

Les za obroče pa terja skorjo in tedaj ga je sekati le v pozni jeseni ali pa v zimi, ta čas se ga drži skorja najtrše. Drugače pa je pri igličastem drevju, temu se vzame skorja in za to se seka v začetku poletja, dokler je v rasti. Kedar pa hočeš imeti tak les s skorjo vred, posekaj ga pa pusti ležati v vejevjem vred, dokler ne odpade igličje. Kdor hoče, da raste iz štorovja novo drevje, mora istotako jeseni ali v zimi sekati drevje, ker je ta čas ugoden za korenine. Iz štorov dreves, ki si jih po letu posekal, žene sicer drevje, toda slabše. Ako pa češ iz gošče njivo, tedaj ti kaže sekati les v poznem poletju, kajti tedaj iztrebiš najleže z drevjem tudi korenice iz zemlje.

Vrbe za koše in locanje odreži pa rano spomladi. Tedaj je vrbje najpriličniše za rabo in povrhu tudi sadike ne trpé toliko škode.

Kokošja piča.

Zrnje, bodi pšenica ali rž ali najbolje korusa, prižge se toliko, da še obdrži svojo obliko. Jedó ga kokoši s slastjo in vidi se jim kmalu, da jim dene dobro. Rdeča roža pové to razločno. Nesti začnó jajca kokoši prej in nesó jih veliko dalje. Nekod — v Ameriki — jim sku-hajo ovsa ter ga sprážijo v maslu. To pa ni, da svetujemo našim gospodinjam. Masla nam ne hodi na ostajanje.

Sejmovi. Dne 29. januarija v Poličanah (za svinje). Dne 1. februvarija v Jurkloštru in v Mariboru. Dne 3. februvarija v Št. Juriju na Ščavnici, v Jarenini, v Kostivnici, v Lučanah, na Ptuju, v Radgoni in na Vidmu. Dne 5. februvarija pri sv. Petru pod Sv. gorami.

Dopisi.

Iz Slatine. (Društveno življenje.) Kat. pol. društvo v Slatini ima dne 2. februvarija svoj občni zbor v hiši g. Franc Ogrizeka pri sv. Križu. G. deželni poslanec dr. F. Jurtela je tje povabljen. Zvečer v „Hotel zur Sonne“ je veselica. Narodnjaki iz Šmarja, Št. Jurja in od drugod so uljudno vabljeni, naj se veselice vdeležijo, ker je čisti dohodek deloma dobrodelnim zavodom namenjen. Pri nas je le redko mogoče, da se pokažemo očitno, kaj in koliko da se zavedamo, zato lahko računimo, da bode tokrat vsak storil svoje, naj se obnese nam ta den društvenega življenja izvrstno. Odbor je storil, kar je mogel, drugi udje društva in domorodni možje bodo pa tudi storili svoje in tako bomo pokazali svetu, da nismo — zaspali.

Iz Mozirja. (Lep pričetek.) Savinjski Sokol je imel 6. januarja t. l. svoj občni zbor. Društvo broji nad 150 udov in je v preteklem letu mnogo storilo za probujenje naše mladeži ter sklenilo, da se udeleži junija meseca velikega vsesokolskega shoda v Pragi z zastavo. Voljeni so bili enoglasno: G. Marka Lipold, starosta, gosp. Ivan Gabršek, podstarosta, oba iskrena, neomahljiva narodnjaka, katera bosta gotovo na čelu Sokola vodila to društvo k napredku in prospehu. Nadalje so voljeni izborni in neutrudni gg. rodoljubi: Matija Puncer, blagajnik, Radoslav Škoflek, tajnik, Josip Pirš, Ivan Vrankovič, Fran Lončar, odborniki. Žalibog je tudi leta 1886 pobrala nemila smrt izborne ude, med njimi je tudi preč. g. župnik Mozirski Ivan Kalin. Želimo, da Sokol izvršuje svojo lepo nalogo vrlo in neustrašno sebi in slovenstvu na čast. Možje, ki so mu na čelu, so nam porok za izpolnitev te želje.

Od sv. Trojice v Slov. goricah. (Olepšanje cerkve.) Prav lepi in imenitni so kraji Slov. goric, to pa zavoljo njih rodovit-

nosti polja in goric, posebno pa še zavoljo njih veliko Bogu posvečenih cerkev! Le-te se svetijo po slovenskem v obilem številu, kakor zvezde na milem nebu. In na sredini med njimi se sveti, kakor kraljica vseh drugih na prijetnem hričeku farna frančiškanska in romarska cerkev. Ona je presveti Trojici posvečena ter slovi daleč okoli po slovenskem in nemškem zavoljo njenih Božjih potov! K presveti Trojici pride veliko jezer romarjev skoz celo leto, da si izprosi milosti od presvete Trojice na duši in telesu. Odkar so leta 1854 v. č. oo. frančiškani k nam, kakor dušni pastirji prišli, od onih mal se je veliko pri naši cerkvi in samostanu novega napravilo in prenovilo. Posebno veliko čast in zahvale zaslužijo naš sedanji visoko častiti oče superior, Evstahij Puntnar. Oni so celo hišo Božjo dali zvunaj in znotraj olupšati in okinčati ter so kakor kinč hiše Božje več novih krasnih podob, več lustrov in veliko mešnega oblačila oskrbeli. Cerkev so dali, celo z novega zmalati, nova tla napraviti, celo vsaki kotič so dali olupšati. Tudi tretji zvonik so z drugima dvema zvonikoma dali napraviti nov! Gledé na-nj so večkrat djali: Vse tri Božje osebe so popolnoma in enako mogočne, zakaj bi pa tretji zvonik manjši bil in ne tako lep, kakor sta druga dva? To veliko in imenitno cerkveno delo je veliko veliko denarjev stalo, več 18 jezer goldinarjev. Te denarje so večjidel preč. o. superior od dobrotljivih rok sami si izprosili, in od njih lastnega premoženja dali. Delo jim je veliko truda in sivih las prizadjalo; dostikrat celo spanje prikrajšalo. Zato smo pa njim vso čast in hvalo dolžni. Pa ljubi Bog njim bo gotovo njihov trud obilo v sv. nebesih poplačal. In mi njim želimo, da bi jih ljubi Bog še dosti let zdravih ohranil, kajti upamo še, če bodo par let pri nas in naš ljubi župnik, da bodo še nam veliki zvon oskrbeli. Naj jih Bog še torej ohrani veliko let!

Hvaležni župljani.

Iz Lembaha. Preteklo nedeljo je tukaj umrl posestnik g. Jakob Robič. Bil je rajni blagi mož, marljiv in umen gospodar, izgleden soprog svoji ženi in skrbni oče svojim otrokom, tih in miroljuben sosed, bogoljuben kristijan in zanesljiv rodoljub. Opravljal je častno službo cerkvenega ključarja pri domači župni cerkvi 33 let, cerkvene vinograde oskrbljeval marljivo in zvesto, da so v najboljšem stanu dajali obilne dohodke domači cerkvi. Zmerno in trezno je bilo njegovo življenje, zato pa je tudi dočakal lepo starost 76 let in po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti je vdan v sveto voljo božjo mirno v Gospodu zaspal. Sprevod so vodili preč. g. L. Herg, kanonik, nekdanji župnik v Lembahu in pogreba se je vdeležila obilna množica župljanov, med njimi šestero dobro oskrbljenih otrok in mnogobrojna rodevina Ro-

bičev. ki slovi zavoljo svoje poštenosti in zvestega domoljubja. Bodi rajni priporočen v blagi spomin in v posnemo. Naj počiva v miru!

Od Oglajne. (Zajec dela škode.) Presreni so sedanji časi, da bi kmet zamogel vsako nezgodo požreti, katero mu njegovi sovražniki vsiljujejo. Ena teh nezgod je za kmeta sedanja zajčja izreja. Škoda, katero ta kmetijstvu stori, je nepopisljiva. Ako pogledamo, koliko mladih dreves vniči, še ni vse, kar nam zajčji zarod škoduje, temveč on vzame kmetovalcu za naprej pogum, še nadalje za sadje-rejo skrbeti. S težkim srcem že zdaj v prihodnost gledamo, kaj bo, kedar bodo ta odrašena drevesa obnemogla? V vinogradu pa tudi, koliko trsja obere, tega se lahko vsak sam prepriča, ako ga v vinogradu zasleduje in trsom oči prešteje, koliko jih pogoltno. Ako še fiziologe grme in zeljne sadeže pregledamo, kako so od teh uhljanov pokončani, bi se v resnici lahko sila jezili. Mnogo ljudi po vaséh pa tudi mestna gospoda ima glavno prikuho fižol in zelje ali repo in ako tega ni, dragi zajčji varuhi, pojdite in poglejte v njih lonce in gotovo se vam ne bo več ljubilo zajca zagovarjati. Dalje nam veliko sitnobo delajo lovci, ker si upajo ob nedeljah in praznikih loviti, ako to ravno v § 16 ministerjalni ukaz od 15. dec. 1852 št. 5681 prepove. Zakaj, vam ni treba praviti, saj ste že odrasli. Le v glavo nam ne more iti, kako je to, da tako visoka in učena gospoda ob nedeljah in praznikih s puško na rami ljudi srečavajo, kateri postavno v nedeljski praznik od vseh strani v cerkev grejo. Zajčji zagovorniki sicer učijo kmetovalce, naj drevesa omažejo in ovijejo, s polja zajce zaženejo. Ali to so samo prazne besede. Mi pa mislimo, da lovcem nismo dolžni robote delati. Škode lovski varuh nikoli zadostno ne poplača; zatorej zajc pojdi v gore, na polju mi požreš moj živež in premoženje, zraven pa še bolezen in zdražbo prineseš, katera ima hude, hude nasledke. Kar Celjski lovski zbor naglašá, kakor piše „D. W.“ od dne 2. novembra 1886, da zajčji lov za sp. Štajar $\frac{1}{2}$ milijona gld. dobička donaša, to se mi pač čudno zdi, da pri meni od njih nič ne diši. Ko bi bil jaz prej to izvedel, postavil bi mu bil že zdavno lep šotorec in bi se mu vsako jutro prav nizko priklonil.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so 15 velicah gospodov poklicali za čas življenja v gosposko zbornico. Iz slov. dežel ni nihče v njih številu. — Nemški poslanci, ki so zapustili dež. zbor v Pragi, izgubé poslanstvo, ter bodo na njih mesto še v tem letu nove volitve. Tega se kujavci niso nadjali. — Nemška in liberalna večina v štaj. deželnem zboru si je ostala do

konca enaka ter ni izpolnila nobene želje slov. in konservativnih poslancev. Predlog dr. J. Pscheidena in tov. gledé „zakonske oglasnice“ je vrgla kar z lahko roko pod klop, nasproti pa je vzprejela izjavo dr. Aussererja in tov. gledé jezikovne uredbe ministra Pražaka. Zoper to, toliko drzno, kolikor nepotrebno izjavo so govorili princ Liechtenstein, M. Vošnjak in dr. Dominkuš ter so jasno dokazali, da je greh iti v tem za dr. Aussererjem in še celó ces. namestnik je čez njo izrekel ostro sodbo, toda bilo je večini poslancev vse bob v steno. No, minister bode še tudi to prebolel. — Na Koroškem dobodo sedaj lovske karte, kakor jih že mi imamo, to je: kdor hoče hoditi na lov, mora si kupiti za 3 gld. tako karto. Posilne delalnice si ne napravi koroška dežela lastne, ampak še pošilja take ljudi v kranjske delalnice. — Konservativna večina poslancev v deželnem zboru v Inomostu ni vzprejela prememb, ki jih jim je ces. vlada ponudila v šolskih postavah, ampak ona se je za to izrekla, naj bi se kar vsa šolska postava izpremenila, kolikor si je ona navskriž z deželnimi koristmi. — Na Kranjskem so imeli jeseni veliko sadja ter so ga nekaj prodali, nekaj pa si ga za-se obdržali ter ga tudi stolkli za pijačo. Sedaj pa jim je tolklja, izlasti, ako so si jo iz samih jabelk naredili, vkisnila. Zakaj? Menda za to, ker si je niso prav naredili ali še hitreje, ker je niso dobro shranili. — Kakor se sliši, skliče se sedaj Bled kmalu za zdravstveno, javno kopališče. To ne bode za Bled in okolico brez vse koristi. — Ljudske šole so po nižjih razredih v Gorici zaprli, ker je že več otrok umrlo vsled osepnice. Slovenci bodo napravili spomenik prof. Erjavcu, ter so spravili že precej denarja za-nj vkup. — Železnica iz Trsta v Hrpelje bode kmalu gotova. Lahoni se še vedno stavijo po robu zoper mil. škofa v Trstu, se ve, da brez vse potrebe in torej gotovo tudi brez vse koristi. — Za šole stori c. kr. vlada veliko v novi Avstriji — v Bosni in Hercegovini. V celem je bilo v obeh deželah doslej 187 ljudskih šol, v Sarajevu pa imajo že višjo gimnazijo in učiteljišče. — Minister Tisza trpi sedaj veliko v državnem zboru v Pešti ter leté od vseh strani debele na-nj. Mož je doslej Madjarom mazal usta s strdjo ter jim vse po volji delal, a ni se spomenil, da je liberalna strd draga. Kdo naj sedaj plača dolgé, ki so jih v tem času naredili?

Vnanje države. V tem, ko je bil o novem letu le glas mirú, sliši se sedaj že gromenje vojske, da-si še le tako bolj iz daljave. Trojica bolgarskih mož, ki so hodili koledovat po evropskih državah, se že vrača, to se pravi: Grekov in Stojlov gresta skozi Carigrad domov, Kalčev pa se mudi še na Italijanskem in pravi se, da počaka v Milanu na kneza Aleksandra.

Ako je to resnica, ne bode več dolgo, da se vrne Aleksander v Bolgarijo, ali to je lahko, da iskra, ki sproži prvi top — velike vojske. — Turčija je v bolgarskih zmotnjavah na strani Rusije in nje veliki vezir si prizadeva. Bolgare spraviti na ruski tir, doslej še ni izpoznati, da je kaj dosegel. — Ruski car pojde spomladi na potovanje v Berolin in od ondot skozi Monakovo v Milan. Nazaj gredoč pa bi prišel na Dunaj. Brez pomena bi tako potovanje carja ne bilo, a če misli car v resnici na to, potem ne meni začeti vojske. — Iz Nemčije se ne smejo več konji v tuje države prodajati. Veliko se piše sedaj, da do vojske med Nemci in Francozi ne manjka več le pol stopinje. Francozi bojda že kupujejo desek za barake ob nemških mejah. Nam se ne zdi to verjetno, kajti pravi se, da jih kupujejo po Nemčiji in to bi od njih ne bilo — pametno. — V Gentu so se počeli prav resnobni neredi po delalcih. Sprijeli so se z redarji in je že na obeh krajih tekla kri. To so žalostne reči s temi delalci. — Na Angleškem bi kaj radi doživeli vojsko med Nemci in Francozi. Angleški kramar v tem ne računi slabo, kajti njega bi vojska ne zadel, pač pa bi obe državi pri njem kupovali reči, katerih jima zmanjka v vojski, po vrhu pa bi še dobil v Egiptu in Tonkinu proste roke. Tako upanje je že vredno, da malo pohujška ali sedaj že hujska jako ter pošilja v Berolin novice, kako se oborožava Francija, v Pariz pa, kako že Nemčija le štrli v orožju. No toliko so pač tudi v Parizu in Berolinu razumni, da bodo to prav sodili. — Francosko ministerstvo, Goblet na čelu, je še mlado pa se že maje ter utegne v kratkem razpasti. Finančni in vojni minister nista ljudem po volji, prvi ne, ker hoče 383 milijonov vzeti na posodo, drugi pa za to ne, ker se spoprijaznjuje z radikalci ali ti vsaj žugajo z ustajo, če pojde minister. — V Benetkah je bil v noči na 24. t. m. potres a škode ni posebne napravil. — Sv. Oče bodo koncem tega leta imeli zlato sv. mešo. Turški sultan jim je podal že sedaj lastnoročno pismo ter dragocen prstan za vezilo.

Za poduk in kratek čas.

Zlati vrtec.

Pripovedka od sv. Ane v Slov. goricah.
(Konec.)

Toča in nevihta poneha, in od daljave sliši starega ptiča prileteti, mladi so žalostneje začivkali. Stari mislijo, da že poginjajo gladu in hudega vremena, saj ne vedó, da imajo dobrega rešitelja. Med tem nevihta popolnoma poneha, in solnce se pokaže izza črnih oblakov. Stari ptič je že tudi tukaj, a naš znanec je čisto blizu omotice ter ne misli druga, kakor

da je gotova njegova smrt, ker ptič je bil izvanredno velik. Ali vse drugače je bilo. Stari ptič pravi popolnoma pohlevno: „Sedem let mi že toča mlade pobija, a letos si mi jih ti obvaroval in rešil gotove smrti; hvala lepa za to ljubav; vse, kar si želiš od mene, izpolnim ti“. Jože odgovori: „Druzega ne želim, kakor da vidim domovino svojo, očetnjava svojo. mili mi domači kraj.“ — „Veliko tirjaš“, nadaljuje ptica, „a radi velikega truda zaslužiš, da te ponese v domovino tvojo. A to, česar na potovanju potrebujeva, imaš ti priskrbeti, namreč: sodec vode in jednega pitanega vola!“

Jože priskrbi.

In tako sta bila pripravljena na odhod. Za rano zjutraj se napatita čez hribe in doline, čez zelene senožeti in preko širokega morjá. Med potom je Jože skrbljivo stregel dobrotniku svojemu.

Necega dne proti večeru, ko je solnce zadnje žarke svoje razlivalo po ljubi materi zemlji, dospela sta srečno na njegov ljubi dom, kjer ga je oče srčno pozdravil in vesel objel ter tako nagovoril: „Ljubi sin! kje te vendar ljuba previdnost Božja vodi, da tako dolgo časa ni duha ni sluha po tebi?“ In Jože je potem očetu verno razložil dogodke svoje v pretečenih — sedmih letih. Toliko, sedem let je namreč minulo, odkar je Jože zapustil domači kraj, a njemu pa se je v primeri dozdeval seveda krajši čas. —

Prstan in svetilnico je doma skrbno hranil, slive je pa nosil vsak dan po nekatere v bližnji trg na prodaj, in vselej jih je jedna in tista gospodičina kupila. A konečno se zgodi, da sta sklenila se poročiti, kar se je tudi zgodilo. Imeli so potem veselo gostovanje. Gospá je imela lep grad, v katerem sta naposled stanovala, in tje sta tudi starega očeta s seboj povabila.

Necega dne gre Jože po zlato svetilnico, da bi tudi ženi pokazal, a bila je prašna, toraj jo začne drgati in snažiti, a kaj se zgodi? V hipu pristopi k Jožetu šest brhkih mož in ga vprašajo: „kaj želi od njih, ker mu hočejo spolniti“. Jože odgovori: „Ničesar družega, kakor oni zlati vrtec bi naj tu pred mojim gradom stal!“ Drugo jutro, ko se zaročenca vzbudita, je že vse lesketalo pred okni od zlatega vrtea, katerega se nista naveličala gledati.

Pa nijedno veselje ni brez žalosti.

Enkrat odide mož od doma, in gospá je bila sama doma. Zdaj se prikrade od nekod že zgoraj imenovani čarovnik in se hoče maščevati radi tega, ker je Joža več, kakor svetilnico vzel, gospá pa ga ni poznala. Čarovnik se ozira po hiši, toda vidi na steni viseti vsakovrstne svetilnice. Ker se mu je srednja najbolj dopadla, bila je zlata, zatoraj gospó prosi za njo. Gospá ne vedóč skrivnosti svetilnice

se dá pregovoriti in mu jo podari. A kaj se zgodi? Drugo jutro ni bilo več zatega vrtca pred njunim gradom.

Žalost za zaročeni par. Zdaj še imata le prstan za tolažbo.

Enkrat gre Jože po prstan, da bi si ga na prst nataknil, kar v hipu pred njim stojijo trije gospodje in Jožeta prašajo, kaj bi od njih tirjal, ker mu to hočejo spolniti. „Zlati vrtec, ki je popred pred mojim gradom stal, vas prosim, prinesite mi nazaj.“

Pripravljeni so storiti in se takoj napotijo proti zlatemu vrtcu. Kadar pa pridejo do morja, se spremené: jeden v raco, drugi v miš in tretji v muho. Miš in muha zlezeta raci pod peruti, ter so tako srečno preplavali morje in prišli do zatega vrtca, katerega so po noči na tihoma odnesli in ga pred grad zaročencev postavili.

Drugo jutro je bilo v gradu zopet vse židane volje!

Mlada zaročenca sta še dolga leta v lepem miru in zadovoljnosti v tem gradu živela in se v zlatem vrtcu sprehajala, rožice trgala in se veselila!

A. V—j.

Smešnica 4. Oče: „Kako se ti je kaj go-dilo pri skušnji?“

Sin: „Menim, da dobro, kajti na prva tri vprašanja sem odgovoril hitro in gladko.“

Oče: „In kaj so bila ta vprašanja?“

Sin: „Kako mi je ime, kje sem se rodil in koliko sem star?“

Razne stvari.

(Deželni zbor.) V soboto se je sklenil dež. zbor v Gradcu, poprej pa je še poleg večih drugih (tudi predlog poslanca Morréja gledé oskrbljenja onemoglih poslov izročil dež. zboru, da poroča o njem, kedar se sopeset snide dež. zbor.

(Mariborska podružnica) družbe sv. Cirila in Metoda ima občni zbor v soboto dne 29. t. m. ob 8. uri na večer v čitalnični dvorani. Dnevni red: 1. Poročilo predsednikovo in blagajnikovo, 2. Volitev novega odbora.

(„Venček.“) Tega priredi čitalnica na Ptuj dne 2. februarija. Veselica vrši se v „Narodnem domu“ in bode godba c. kr. 47. peš-polka iz Maribora svirala.

(Računski sklep.) Račun in bilanca gornje Savinjske posojilnice v Mozirju za dva-najsto upravno leto 1886 kaže lep napredek. Reservni fond je že lepo svoto 20.103 gld. 60 kr. dosegel.

(Pošta.) Rečica v Gornji Savinjski do-lini dobi od dne 1. februarija lastno pošto. Zvezo bode imela s pošto, ki se vsak den vozi iz Celja skozi Savinjsko dolino gori do Gornjega grada.

(Nov davek.) Prebivalci Mariborskega mesta ne bodo posebno veseli tega, da jim bode sedaj skozi 4 leta plačevati po 3 kr. od goldi-narja najemnine — v mestno kaso.

(Okr. zastop) Da spolnimo volitvo v okr. zastop Št. Lenartski, podamo še tu imena unih, ki so jih volili iz skupine kmečkih volil-cev; so pa ti-le gg.: K. Wenger, c. kr. okr. sod-nik pri sv. Lenartu, K. Pečovnik, posestnik v Gočovi, J. Kravtič, posestnik v Maleku, Fr. Lorber, posestnik v Partinju, J. Kramberger, župan v Sp. Voličini, Ig. Achman, župan v Ja-blanah, Vogrin, posestnik v Porčiču, Jakob Kli-nar, posestnik v Smolincih, Fr. Šlaber, v Mali vesi in Anton Fras, posestnik v G. Voličini. Da so ti možje vsi vrli domoljubi, ni nam ne treba še dostaviti.

(Šolsko društvo.) Odbor družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je odločil katol. podpornemu društvu v Celju za tamošnjo de-kliško šolo 300 gld. Isti odbor pripravlja vrhu tega še za dve drugi šoli v slov. občinah pod-poro v denarjih.

(Vpokojenje.) G. Adolf Bakes, pristav c. kr. okr. sodnije v Slov. Bistrici stopil je v stalni pokoj.

(Imenovanje.) Na mesto komisarja c. kr. okr. glavarstva v Celju pride gosp. dr. M. Gstettenhofer, doslej pri c. kr. namestnji v Gradcu.

(Pozor.) Gospodarji, ki imate v hlevih govejo živino in konje skupaj, pazite, da se vam ne prigodi taka nesreča, kakor se je pri-godila necemu posestniku v Št. Janžu na Vin-ski gori. Pri njem je namreč konj volu, ki je v njegov žleb po krmo segel, jezik odgriznil.

(Dež. gimnazija.) Kakor je znano, je na Ptuj nižja gimnazija. Njo zdržuje dežela ter jo le-ta šola stane letos 8842 gld.

(Nevarna igra.) Pri sv. Janžu je hla-pec J. Obrezek našel revolver ter ga je name-ril na 4 leta staro dekletce svojega gospodarja. V tem pa se mu revolver izproži in dekle se zgrudi mrtvo na tla.

(Smrtna kosa.) V unem tednu so pri Veliki nedelji tri zakonske pare pokopali. Umrli so vsi v teku treh dni in leže sedaj po vrsti v treh grobih na tamošnjem pokopališču.

(Redka starost.) V Gyula-Fehérváru na Erdeljskem je uni teden umrl mož, ki je bil že leta 1816 pri vojakah. Doživel je v svojih 112 letih marsikaj, najbolj pa se je ponašal s tem, da je bil kedaj s cesarjem Francem govoril.

(Požar.) V noči 14. t. m. je v Pečuhu zgorela velika železniška tovarna. Štala je še le 5 let in sedaj je iz nje le pepel. Škode ima železnica za 300.000 gld.

(Velika tatvina.) Abraham Diamant je bil strežaj še le 14 dni pri neki gospej v Ljubljani, a to mu je bilo dovolj, da je izvohal,

kje shranjuje gospa denar in druge dragocene reči. Uni teden je bila pa gospa šla na večer z doma in Abraham je hitro segel po njenih denarjih, kacij 44.000 gold. ter je popihal iz Ljubljane. Mož pa ni imel v tem do konca sreče ter sta ga žandarja že na Pragerskem zajela. Odvedla sta ga nazaj v Ljubljano in našli so še ves denar pri njem.

(Bauernverein.) Zadnja naša opazka o knjiži bauernvereina, katero je gosposka zasegla, vjezila je hudo „D. Wacht“ v Celju in ona se dela, kakor da ve več o njej, kakor pa mi. No kdor pozna njo in bauernvereinske moževe, verjame ji to rad, mi pa vzprejmemo radi od nje zadržilo, da one knjižice ni konfiskacija zadela zavoljo kat. cerkve. Enak posel oskrbuje itak kakor po naročilu cela tolpa nemškoliberalnih listov in lističev po kopitu „D. Wacht“.

(Učiteljsko društvo.) Učitelji Ptujkega okraja so imeli dne 13. t. m. občni zbor svojega društva. V novem odboru so ti-le gg.: Nadučitelj Franc Žiher, predsednik, učitelj Fr. Suher, namestnik, učitelja France Megla in Ivan Strelec, zapisnikarja, učitelj J. Kaukler, blagajnik, učitelj Ant. Porekar, arhivar in nadučitelja J. Robič in A. Vidovič ter učitelj T. Romih, odborniki.

(Črna vojska.) Postavo o črni vojski imamo sedaj že tudi v slov. jeziku. Izdala jo je znana pisateljica g. Jos. Jurik, sedaj v Slov. Gradcu. Oblika je prijazna, tudi jezik še kolikor toliko velja, toda tiskarskih pomot le mrgoli v knjižici. Ona šteje 16 malih strani in stane 12 kr. Take, kakor je sedaj knjižica, pa ne priporočamo nikomur.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg.: Žnidarič 12 fl., Hernah 11 fl., Naprudnik 2 fl., Voh, Flek, Aškerc in Rančigaj po 1 gold.

Listič uredništva: G. ? v Ločah: Pisma brez imena devamo brez usmiljenja v koš, tako tudi Vaše. Kaj pa čemo s 40 kr., ki ste jih priložili? — G. M. P. v Sromljah: Iz Vašega dopisa povzamemo nekaj brž, ko dobimo časa za to, 1 gld. damo pa upravništvu za naročnino, — G. H. jun.: Je preosebno, torej pojde v koš. — G. J. M. v Kotmari vesi: V prihodnjem listu.

Loterijne številke:

V Gradcu 22. jan. 1887: 35, 72, 24, 8, 21
Na Dunaju „ „ 78, 62, 59, 21, 36
Prihodnje srečkanje 29. januarija 1887.

V lekarni pri „Zamorcu“

na Dunaju, Tüchlauben 27

se dobijo vse zdravilne specialitete in zdravila vsaki dan po pošti. 2—24

Podučiteljska služba

na trirazrednici v Cirkovcah IV. plačilnega razreda se umešča. Prosilci, nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje do konca februarija 1887 pri krajnem šolskem svetu v Cirkovcah vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptuju,

dne 24. januarija 1887.

1—3

Predsednik.

Učenca iz dobre hiše, kateri je že dovršil 3. in 4. razred realke ter je zmožen nemškega in slov. jezika, se takoj sprejme v prodajalnico z mešanim blagom. Vse drugo pové

Josip Kerman,

klobučarski mojster in agent
v Stridovi, Com: Zala.

Naznanilo.

Pri **Tomažu Kranjcu**, po dom. **Maleč v Frajhamu** dela se že olje.

Dela se olje vsake vrste in sicer do bin-kosti.

Za obilo obiskovanje se priporočuje

1—3

Tomaž Kranjc.

Slomšekovih zbranih spisov:

III. knjiga: „Životopisi“ str. 397,
iztis po 70 kr.

IV. knjiga: „Različno blago“
str. 428, iztis po 1 gld.

dobivate se pri izdajatelju č. g. Mih.
Lendovšek-u v Makolah (Maxau
bei Pöltschah.) 9-10

Prva in druga knjiga ste pošli!

P. n.

Dovoljujem uljudno naznaniti,
da sem odprl dne 17. prosinca t. l.

odvetniško pisarno

pri sv. Lenartu v Slov. goricah v
hiši gosp. M. Polič-a.

Z odličnim spoštovanjem

2—4

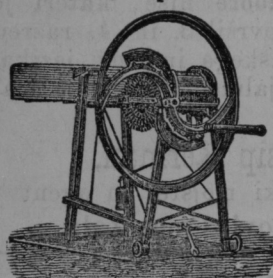
dr. Janko Leščnik.

Krajne in potovalne zastopnike

sprejema banka „Slavija“ po jako ugodnih pogojih. Ponudbe pošiljajo naj se glavnemu zastopu v Ljubljani. 1-3

Rezalnice za krmo,

najboljši pridelek s poroštvo za dobro delo.

Marka UKS, širokost stočja ali žrela 21 cm. ali 8 palcev, reže v trojni dolgosti, namreč $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ in $\frac{3}{4}$ palca blizu za 10 glav živine in velja 40 gld.

Marka UMS, širokost stočja 25 cm. ali $9\frac{1}{2}$ palcev reže v čveterni dolgosti $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$ in 1 palec, zadostuje za 15 glav živine in velja 45 gld. Marka UGS, širokost 32 cm. ali 12 palcev reže tudi v čveterni dolgosti $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$ in 1 palec in je za 25 glav živine, velja pa 50 gld. Rezalnice s stopalom, tako namreč da človek, ki vloži, ob enem tudi reže, veljajo za 3 gld. več.

Razpošiljamo te rezalnice *franko* na vsako železniško postajo na Štajarskem, Koroškem, Kranjskem in Hrvaškem proti povzetju ali pošiljlatvi zneska. 6-10

Wogg & Radakovits

prodajalnica železnega blaga v Celju.

V žganjariji

Ignacija Rosman-a

na Florijanskem trgu št. 126

v Ptujju

prideluje se slivovica, droženka, tropinska žganica, brinjevka, kakor tudi rosolija, žganje iz kumine in poprove mete, rostopšin, višnjevca itd. itd.

Priporoča svojo veliko zalogo dobrih in postaranih žganic ter prosi za obilno obiskovanje. 12-12

Oznanilo.

Vseh devet letnikov „Cerkvenega glasbenika“ je na prodaj. Prvih 7 letnikov je lepo vezanih, zadnja dva nevezana. Cena vezanemu letniku je 1 fl. 50 kr., nevezana veljata 1 fl.

Kdor vzame vseh devet, dobi zadnjega nevezanega po vrhu.

Pisma naj se pošiljajo pod naslovom „Cerkvenega glasbenika“ poste rest. Maribor.

Vrtnar z mnogimi spričevali večletnega delovanja v sadjarji in vrtnarstvu 26 let star, oženjen, brez otrok, zmožen slovenskega in nemškega govora v besedi in pisavi, želi v tej stroki službo dobiti. 2-3

J. F. S. poste restante Braslovče, (Frasslau.)

Na
znanje
krčmarjem,
kavarjem
in
trgovcem.

Najfinejše žganje iz žita	hktl. za 18 gld.
Najfinejša slivovica	” ” 26 ”
” droženka	” ” 38 ”
Najfinejši Kuba-Rum	” ” 38 ”
Najfinejše rozolije vseh vrst	” ” 28 ”

Naslednje pijače razpošiljajo se v hrastovih sodih z železnim obročem blizu 4 litre s poštnim povzetjem **franko** na vse poštne postaje v Avstriji, ne da bi prejemnik še kaj stroškov imel.

Najfinejši čajski Rum iz Jamaike	4 gld. 80 kr.
” Kuba-Rum	2 ” 90 ”
” prava Sirmijska Slivovica	3 ” 60 ”
” Štajerska višnjevka	3 ” 80 ”
” brinjevka	2 ” 90 ”
” kimeljnovca	2 ” 60 ”

Najfinejše klostersko, Benediktinar 3 ” 80 ”

Esenca za želodec iz gorskih zelišč, izvrstna zdravilna in okusna pijača proti bolezni v želodcu, kataru in krču v želodcu.

1 steklenica s poročilom, kako se rabi 40 ”

Vse razpošilja v obležanej kakovosti

grajščinska žganjarija in tovarna

Benedikta Hertl-a

5-10 v Konjicah na Spodnjem Štajarskem.

Čerkvena priloga.

Priložena od katol. tiskovnega društva 4. števil. „Slov. Gospodarja“.

1887.

27. januarija.

140.

Ant. Mart. Slomška zbrani spisi.

Četrta knjiga.

Različno blago.

Zbral, uredil in izdal Mih. Lendovšek, župnik
Makolski. 1885.

(Dajje.)

16. „Poslednje sporočilo“. Ta razpravica je odlomek iz doslej še ne natisnenga rokopisa: „Slovo duhovnim vajam na Slatini 1861“, katerega je urednik dobil iz zapuščine č. prošta ptujskega dr. Jan. Vošnjaka. Solze ti porosijo oči, ko bereš, kako lepo in ginljivo se Slomšek poslavlja od svojih duhovnih bratov in jim priporoča vedno ljubiti te tri stvari: sv. katoliško cerkev, avstrijsko cesarstvo in našo slovensko domovino, našo besedo materno, ki nam naj draga in ljuba bo, kakor naše svetlo okó. —

17. „Milo izdihovanje po miru“ kaže, kako miroljuben je bil Slomšek, in kako dobro je vedel, da je pravo blagostanje le v mirnih časih mogoče. — Razprave 18—30. drugega oddelka namenjene so „narodnemu gospodarstvu“. Da se more gospodarstvo razcvitati, treba je čas dobro porabiti. Zategadelj tudi Slomšek v 18. razpravi: „Vsakdanji račun“ kaže, da je čas naše najdražje blago in da je zguba zlatega časa resnično velika. Da bi si to tem bolj zapomnili, zapoje nam prelepo pesmico o „zlatem času“.

Prava kuga narodnemu gospodarstvu je vedno bolj in bolj se razširjajoče žganjepitje. To je tudi Slomšek že uvidel in se pri raznih prilikah ostro, pa lepo in podučljivo proti žganjepitju izrazil. Tako v posebni knjižici: „Cujte, čujte, kaj žganje dela l. 1847“, iz koje je vzeta 21. razprava: „Prijetli pomagajte!“ v „Drobtinah“ l. 1851. „Žganje in tobak“ (20. razpr. naše knjige); posebno pa v pastirskem listu l. 1851., ki je v naši knjigi na str. 299.—313. priobčen z naslovom: 22. „Glas viši pastirja, s katerim želi ovarovati ljube Slovence“. Jako podučno razpravljajo se tú tle žalostni nasledki „žganopije“: 1. „Žganje uboža ljudi, cele rodbine, stariše in otroke nesrečne stori.“ 2. „Žganje dela nepokoj. boj in morije.“ 3. „Žganje človeku pamet jemlje, omami um in glavo toliko oslabi, da sam ne ve, kaj dela.“ 4. „Žganje ljudi, ki ga navadno pijejo, hitro postara in jih pomori.“ 5. „Žganje človeku vest zaduši in luč svete vere mu ugasne.“

6. „Žganje človeški rod kvari in ljudi na duši sirote in siromake stori.“ 7. „Žganje ljudi v železje hude navade zakuje in jih po ogla-jeni cesti vpelja.“ Jako podučne in zanimive so tudi razprave: 19. „Potreben račun, katerega malokdo stori“. (Tu je govor o veliki potratu, ki ga provzročuje kajenje tobaka.)

23. „Črne bukve“. (Tu se razpravlja pi-janost.)

24. „Kruha, pa tudi nauka za uboge“. (Lepa pripovedka, ki je ob enem zanimiv do-nesek k zgodovini krompirja.)

25. „Kako se ob hudí uri obnašati?“

26. „O koleri nekaj“. Iz opazke uredni-kove izvemo, da je ta razprava spisana po knji-žici l. 1831. posebej izdani z naslovom: „Prepis enega pisma gospoda fajmoštra v Babolni na Tisi na Ogerskem, v katerem pišejo ta skrbni gospod, kako so srečno zdravili tiste, katere je bolezen kolera prijala. 8° str. 8.“

27. „Bog nas varuj samomora!“

Zdravja si voščimo, zdravja želimo sebi in drugim: kako pa naj zanj skrbimo, kaže nam lepo 28. razprava: „Bog daj zdravja!“ Raz-pravljajo se tu štiri za zdravje posebno po-trebne reči: I. Zdravi zrak. II. Zdrava jed. III. Zdrava pija. IV. Zdravo spanje. — Kako naj ima vsak kristijan svoje življenje ure-jeno, uči nas: 29. „Zlato ravnilo krščanskega življenja“. Po pravici končuje Slomšek to razpravo, v koji nam podaja obilo prelepih naukov gledé počitka, molitve, dela in za-užitka, s temi-le besedami: „Po tem zlatem ravnilu bomo srečno živeli, mirno umrli, ter bomo srečni in veseli vekomaj.“ „In kateri-koli se potem vodilu ravnajo, mir in milost bodi nad njimi.“ Gal. 6, 16. Amen.“

Kot nameček dodanih je na koncu tega po svoji vsebini izvrstnega oddelka še: 30. „De-set dobrih nasvetov“. (Konec prih.)

Nova cerkva sv. Duha v Solčavi.

Iz Solčave hodijo v sosednjo Kaplo memo sv. Duha, kateremu je za pol ure oddaljen so-sed „sv. Lenart“ — podružna cerkev Železne Kaple na Koroškem.

Strmi hrib, na kojem je že več kakor pol-tretje sto let cerkev posvečena sv. Duhu stala, je blizo 4000 čevljev visok in ima še višje so-sede pred seboj. Proti solnčnemu izhodu Raduho

nad 5000 — proti jugu Ojstrico čez 7000 — in proti jugozahodu Grintovec čez 8000 čevljev visok.

Na teh orjakih se spomladi sneg kaj rad ponudi in tudi med letom jih lahko marsikaterokrat vidiš pobeljene. To je uzrok, da na visokih Solčavskih kmetijah gostokrat žito ne dozori. Gorjanec ima precej takih let v spominu, v katerih je še zeleno žito žeti moral.

Nemara je bil ravno to uzrok, da so že davno na visokem hribu svetemu Duhu na čast kapelico postavili, koja je bila v gotiškem slogu zidana, pozneje pa so še v prostem slogu toliko prizidali, da je cerkvice postala — za takratne potrebe dovolj velika. Ona je bila, kolikor se v pismih bere — od Ljubljanskega knezoškofa posvečena. Za spomin na ono posvečenje je visela na steni lesena pobarvana tablica — a brez letnic.

V teku tolikih let se je cerkvice postarala, postala je tudi pretesna. Dolgo se je že mislilo na novo cerkvo, pa se še vedno ni dalo z delom pričeti.

Mnogo dobrih in za ta kraj prav dobrih let je poteklo in bati se je bilo slabejih časov, tako da se ostanek dobrih let povžije, preden bo nova cerkev stala.

Ti pomisleki so k delu priganjali. Ker cerkvice ni imela premoženja in je bil namen vse stroške s prostovoljnimi doneski poravnati, ni bilo potreba nikakošnjih komisijonov.

Dne 26. majnika l. 1884 se je zadnjikrat božja služba v stari cerkvi opravljala; prišli so tudi sosednji Korošci iz Kaple, da se od nje poslové. Dne 28. junija istega leta je bil temelj za novo cerkvo blagoslovljen. Prišel je zid še isto jesen pod streho.

Drugo leto se je zidarko delo dovršilo. — Položen je bil tlak iz lepega domačega marmorja.

Podobar iz Celja, g. Ignac Oblak nam je po načrtih napravil 3 oltarje in prižnico, in reči se mora, da so podobe po vsem lepe, izlasti na velikem oltarji podobe sv. apostolov. Podobe niso pozlačene, in to vsakemu bolj dopada.

Ker je bil stari zvonik ostal, se je videlo, da se slabo znaša poleg nove tovaršice. Prenizek je bil, omet pa je bil ves razdrapan, kakor beraček je stal poleg lepe neveste. Ker je bila že prepozna jesen, se je moralo dotično delo na prihodnje leto odložiti. (Konec prih.)

Zlata sv. meša v Studenicah l. 1886. *)

1. Studenice.

Ako v Poličanah zapustiš južno železnico in se proti vzhodu obrneš, leži pred teboj ro-

*) Po naključbi zakasnjeno.

Ured.

dovitna Dravinjska dolina, ki se od todi razteza proti Ptujski gori. Ob levici tvoji vzdigujejo se le nizki griči, ki so do svojih vrhov z njivami ali vinogradi pokriti; a drugačen prizor je ob tvoji desnici. Četrť ure od kolo-dvora, na prijaznem holmcu stoji farna cerkev sv. Križa v Poličanah in v njenem vznožji Poličanska ves. Skoz ta kraj pelja lepa cesta na slovite Slatinske kopelje v Rogatec in v Krápino. Pa od vsega tega sveta ti zdaj nič ne vidiš, ker ves obzor proti jugu zakriva pred teboj stari Boč, katerega tu Lomniški jarek loči od Ljubeškega hriba in od Konjiškega gorovja. Iz pravega pekla ni nobenega izhoda, pa v tem „Peklu“, kjer Poličanski kolodvor leži, stoji (vsaj po leti) noč in dan mnogo izvoščekov, ki so pripravljani za dober denar te peljati, kamor le zapoveš. Da si pa kraj bolj na drobno ogledava, pojdeva dnes, ljubi bralec, peš v Studenice. Toraj le urno na noge! Pot naju pelja ob levem bregu lene Dravinje, ki se dela, kakor da jej se ne bi prav ljubilo v Dravo in ž njo v Črno morje. Na vsakem ovinku gleda, kako li bi zamogla plitvo strugo prestopiti ter se po rodovitnih njivah in travnikih razliti. Ko sva dobre pol ure sledila za tekom šumeče Dravinje, naenkrat stojiva pred praznično okinčanim poslopjem na razpotji. Z mlaji in handerci okrašen most črez Dravinjo naju nehoté na svoje, — na pravo stran potegne. Obrniva se toraj od glavne ceste, ki v Makolje pelje, naravnost proti jugu. Pred nama razprostira se lepa vrsta ovenčanih hiš, a daljši razgled zakriva nama zopet že znani Boč, ki tukaj svojo plešasto glavo najviše v oblake moli. Pa glej ga starca, kako se nama dnes prijazno smehlja! A zakaj ne bi, saj že vé, da se bo dnes ob njegovem vznožji obhajala slovesnost, kakoršnje še on ni tukaj videl. Toraj le brzo dalje, da svečanosti ne zamudiva!

Sedaj stoji pred nama velikansko zidovje, deloma pomalano, deloma pobeljeno — vse pa olepšano z mlaji, venci in zastavami, izmed katerih se papeška dvbojnica posebno odlikuje. Stopiva skoz vhod ali velika grajska vrata na prostorni cerkveni trg! Ob desnici naju obdaja visoko zidovje, pred nama stoji častitljiva cerkev z ostarelim zvonikom, ob levici na visokem griči razvaline starega grada nad nama v nebo štrlé. Pa še nekaj posebnega zdaj tu zapaziva! Glej tu ob vznožji starega grada je mala kapelica, izpod katere izvira bister studenec, ki se izteka v mali ribnik, od koder se potem v Dravinjo izliva.

Kako je to mično, praviš, kako je to lepo! Ali mari tudi veš, kolik pomen da ta studenec ima? To je oni „milostni studenec“, po katerem nosi ta cerkev in to zidovje, da — ves ta kraj že starodavno ime: Studenice, nemški so ga krstili: „Gnadenbrunn“.

Gotovo bi o tem milostnem kraju rad več izvedel. Poslušaj, kar g. Majhen v Lapajnejevi „Zgodovini“ o tem studentu in o Studenicah piše. Prvo cerkvico pri tem, preblaž. Devici Mariji posvečenem studentu dala je pozidati l. 1214 plemenita gospa Zofija, hči gospoda Rogoškega, soproga Riharja, gospoda Seneškega. Ta mala cerkvica dobila je v latinskem jeziku ime „fons gratiae“, (nemški: Gnadenbrunn) slovenski: Studenice, od ravnokar omenjenega studenta.

Po smrti svojega moža dala je Zofija tukaj pri tem studentu l. 1237. sezidati samostan za nune iz reda sv. Dominika; Krški škof Dietrich II. pozidal je pa na svoje stroške nunam tukaj leta 1277. novo cerkev, ki še sedaj stoji. Generalvikar Oglejski Odorisij, škof petenski je to cerkev še le l. 1309. „sv. trem Kraljem“ na čast posvetil ali konsekriral. V dolgi vrsti 550 let, katere je nunski samostan v Studenicah doživel, videl je mnogo veselih pa tudi mnogo bridkih ur črez se priti. Prvim svojim dobrotnikom prišteval je samostan kralje in cesarje, n. pr. Otokarja Českega, Rudolfa Habsburškega, pa tudi druge najimenitnejše dostojanstvenike duhovskega, kakor svetovnega stanú. Za čas turških vojsk in za čas kmetških uporov je imel samostan silno veliko prestajati, v dobi Lutrovih homatij bil je celo do tal ponižan, a vselej je zopet vstal in v kratkem času začel se na novo razevitati. Vse drugače škodovala je temu starodavnemu samostanu mrzla sapa sv. cerkvi nasprotnega duha, ki je pred 100 leti brila tudi po naši mili domovini. Nekoliko samostanov po naši škofovini je tako do tal pomandral, da se v par letih ne bo več poznalo mesto, kjer so nekdanj cveteli. Tudi Studenice zadela je bila l. 1782 silno žalostna osoda. Uboge nune Dominikanke morale so zapustiti svoje tiho zavetje ter se ali nazaj v svet podati ali pa obleči hale redovnic celo drugega poklica. (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Celja. (Podpora.) „Katoliškemu podpornemu društvu“ v Celju za vzdrževanje dekleške šole šolskih sester so nadalje darovali, oziroma letnino plačali p. n. čč. gg. udje: Njih prevz. mil. knez in škof Jakob Maksimilijan 20 gld., Toporišič Jož., žup. pri sv. Lovrencu v puščavi, 10 gld., Hrovat Paul, žup. v Št. Judoku, Novak Ana, pos. na Bregu, Hudovernik Leopoldina, c. kr. prist. vdova, Šmartinski farani v Rožni dolini za sv. leto, Zupanič Jak., kapl. pri sv. Lovrencu, Črnenšek Franc, kapl. v Loki, Stoklas Mat., dekan v Brežicah, Dr. Ipavic Gust., zdravnik v Št. Juriju, Gabere Mart., kapl. pri sv. Magdaleni, Dr. Muršec J., prof. v pok. po 5 gld., Kmecl Urša, posest. v

Celju, 4 gld. 40 kr. Hrastel Franc, kapl. na Laškem, 4 gld., Zidanšek Jož., dv. kapl., Kralj Jož., žup. pri D. M. v p., po 3 gld., Arzenšek Mat., žup. v Grižah, Baloh Ant., pos. na zg. Hudinji, Zorko Jan., žup. v Šmiklavžu, Šah Karl, pos. v Liscah, Škorjanc Ant., pos. na Ostrožnem, Rotnik Blaž, duh. v pok., za sv. leto, Cvenk Neža, pos., Dr. Hrašovec Jur., odv. v Slov. Gradcu, Gobec Mih., pos. na Babnem, Berglez Jau., žup. v Artičah, Špan Jozefa, na Planini, Planinšek Jož. pos. na Dobrovi, Ostrožnik Ana, zaseb. na Sp. Hudinji, Skrabber Mih., pos. na Lavi, Matko Ant. delavec, Strauss J., pos., Herič Terez., pos. v Celji, Pasar Mar. na Dunaju, Šoh Mat., čevlj. v Liscah, Hirti Fr. benef., Stupica Mar., hiš., P. Mar. ošt. v Zavadni, Fludernik Ana, služ., Dekort Jož., kapl. pri sv. Križu, Kager Ferd., pasar, Mikuš Rafael, c. kr. davk. kontrolor v Šoštanji po 2 fl., 5 neimenovanih 23 fl. za sveto leto, Fišer A., kapl. na Laškem, Keržič A., katehet v Ljubljani, P. J. na Prihovi, Zupanc Jan., cerkv., Caf Jak., kapl. pri sv. Magdaleni po 3 fl. Več skupaj 10 fl. Bog plati vsem!

Od sv. Venčeslja. (Renoviranje altarja, prižnice in cerkvene ladije.) Lansko leto dobila je naša župnijska cerkev po prizadetji č. g. župnika in po radovoljnih darovih faranov krasen kip Lurške matere božje, kateri je bil na angeljsko nedeljo pretečenega leta z veliko slovesnostjo blagoslovljen in vpostavljen na Marijin oltar, na mesto prejšnje že skoraj sprhnele Marijine podobe. Ta oltar pa je bil poleg drugih stranskih oltarjev doslej še zelo zapuščen in zastarel. Lepemu kipu pa spodobi tudi primeren okvir in podlaga; toraj je bilo nujno popravila potreba, kar so vsi farani vže davno uvideli, toda slabe letine in razne nezgode so jim izvršitev tega dela do letos onemogočevale. Da bi se toraj Marijino svetišče preuredilo in sploh cela cerkev prejela lepšo obleko, pogodili so se č. g. župnik gledé popravka z nekaterimi strokovnjaki, ter g. Andr. Butu, zlatarju v Kostrivnici, in njegovim tovarišem prenovljenje oltarja v Kostrivnici in njegovim tovarišem prenovljenje oltarja in prižnice izročili. On je to delo v kratkem času prav po ceni lepo in hvalevredno izgotovil, g. Franc Radžeri pa je obok in stene cerkvene ladije okusno preslikal. Na sredi oltarja v tronu, ki ima podobo masabijelske jame, stoji mati božja Lurška, na evang. strani sv. Katarina, na desni sv. Lucija, obedve iz nova prelepo izdelani, zgoraj pa sv. Barbara. Tudi na prižnici zapazimo okusno predelane in preslikane podobe 4 sv. evangelistov in nekaj angeljkov. Vsi Venčesljani smo tega dela veseli, ter se lepo zahvaljujemo gori imenovanim umetnikom, katere tudi drugim župnijskem uradom gorko priporočamo. Na praznik Rožniveške

kraljice dne 3. vinotoka l. l. so nam preč. g. dekan A. Hajšek blagoslovili renoviran oltar in prižnico, ter potem v lepi pridigi razlagali pomen teh obredov, česa nas podobe na oltarjih spominjajo, h čemu spodbujajo; nam podajali lepe nauke o Rožniv. kraljici, proslavljali življenje sv. Venčeslava, katerega god smo tudi ravno še le ta dan obhajali, in nas opominjali po njegovem zgledu živeti. Še pri slovesni sv. maši so blagovolili levitirati, pa tudi večernice so z asistenco č. gg. duhovnikov iz Htinja in Cadrama slovesno popevali. Prelepa hvala njim za ves trud! Tako ima sedaj naša prijazna farna cerkva lep oltar Lurške Marije. Okrog tega se bomo marljivo zbirali, posebno pri šmarnicah in zornicah, tamkaj našo ljubo Gospo z molitvami in sv. pesmimi častili ter pri njej pomoči iskali. Bog pa povrni obilno vsem dobrotnikom, ki so s svojimi milodari kaj pripomogli k olepšanju cerkve in h časti božji, posebno pa domač. g. župniku, kajti oni so pri vsem tem največ skrbi, truda in stroškov imeli. Sicer imamo še mnogo popravila pri ostalih dveh stranskih oltarjih in na cerkvenej strehi, žalibog, da nam primanjkuje za to potrebnega denarja. Zaupaje na božjo pomoč in milodarne roke blagih ljudi zgodilo se bode še to bržčas prihodnje spomladi. Venčesljan.

Iz Gomilske pri Vranskem. (Duh. prenovljenje.) V Gomilski obhajali smo prvo nedeljo, po vseh svetnikih, stoletni obstanek naše fare. Poprej je bila podružnica v Braslovčah. Že pred ta dan, so možnari naznanjali, da bode drugi dan, to je v nedeljo, Gomilska praznično oblečena. Med tem bil je tudi stolp dobil znamenje veselja, ter je spodbujal farmane na praznik lepe Gomilske fare. Č. g. župnik obesili so papeževo zastavo, možje oskrbeli smo štajarsko, dekleta pa narodno in fanti cesarsko, in to je bil lepi razgled s stolpa. Ravno tako posnemale so farni stolp podružnice sv. Krištof, sv. Ropert, in sv. Matevž. Farmani smo pa tudi v ta namen pripravili nekaj daril za olepšanje cerkve, lepo monštranco v gotiškem slogu, lepi mešni plašč in velum, lepo okusni križev pot, tega smo prav veselji. Župniška hiša prenovila se je tudi veliko. Da se je pa ta slovesnost zamogla Bogu v čast našim dušam pa v prid, in vzveličanje izvršiti, omislili so si č. g. župnik s porazumljenjem farmanov sv. misijon, ter so naprosili č. g. patra gvardijana v Nazarjah, da so nam poslali dva č. patra. Ona sta prevzela to težavno in častno nalogo, in njima so tudi drugi gospodje prihajali na pomoč. Č. g. dekan iz Braslovč otvorili so s klicanjem sv. Duha na pomoč to cerkveno slovesnost in potem so nam s prižnice veliko zanimivega in podučljivega govorili, kar se je v teku 100 let v naši fari zgodilo in spre-

menilo. Potem so nas po stanovih razdelili, vsak stan imel je posebni dan in nauk, in potem spoved. Udeležil se je vsak stan ves. Kazal se je vsak kot prerojenega in hvaležnega: sv. zakramente prejeli so tudi takošnji, katerih se ni bilo nadjati. Sv. obhajilo prejelo jih je črez en tisoč, prihajali so tudi nekateri iz sosednjih far, posebno od Šentjurja in Braslovč. Bili smo jih prav veseli, ker so nas domačine še bolje spodbujali. Zares bili so dnevi tolažbe in milosti božje, za vsakega farmana, zatorej naj ostane nam v vednem spominu! Častitemu g. župniku domačemu in mnogozaslužnemu č. g. dekanu iz Braslovč, pa č. g. patru gvardijanu iz Nazarij, za poslana nam dva neutrudljiva č. g. patra in g. kaplanu iz Sladke gore, našemu rojaku, ki so tudi prišli v pomoč in vsem drugim, kateri ste pripomogli, da se je ta redka slovesnost v naši župniji tako lepo izvršila, se Vam iz celega srca zahvaljujemo Gomilski farmani, in Vam kličemo plačila od zgorej. C.

Raznoterosti.

(Stoletnica.) V cerkvi č. oo. frančiškanov v Mariboru so imeli od nedelje do torka tridnevnic v slov. in nemškem jeziku. Obhajali so namreč stoletnico, odkar so bili čudadelni kip M. B. prinesli iz cerkve oo. minoritov v Dravski ulici v njih cerkev v Graškem predmestju.

(Lepo darilo.) Sv. Oče, rimski papež so vzprejeli za novo leto preprogo, ki ima za seboj posebno izgodovino. Najzlahtniše gospé v Rimu so jo namreč izdelovale in vsaka je, kedar ji je 50. šiv naredila, 1 liro, to je 45 kr. po našem denarju priložila.

(Za družbo vednega češččenja) so podarile naslednje župnije: Dramlje 6 fl. 72 kr., sv. Tomaž 11 fl. 70 kr., Tinje 6 fl., sv. Lovrenc na Dravskem polji 5 fl. 76 kr., Stari trg 10 fl., Bizelj 9 fl., stolna cerkev v Mariboru 4 fl. 20 kr., sv. Ilj v Šalski dolini 7 fl. 40 kr., Cirkovce 15 fl. 68 kr., Jarenina 33 fl. 45 kr. sv. Ropert v Slov. gor. 5 fl. 20 kr., Slov. Gradec 8 fl., Vurberk 3 fl. 20 kr., sv. Marko 3 fl. 50 kr., sv. Barbara v Hal. 2 fl., Zibika 8 fl. 40 kr., Spodnja sv. Kungota 6 fl., sv. Križ pri Ljutomeru 24 fl., Marenberg 9 fl. 20 kr., cerkev sv. Alojzija v Mariboru 4 fl. 30 kr., vlč. gosp. dr. Jožef Muršec 5 fl., Prihova 18 fl. 30 kr., Mala Nedelja 7 fl., sv. Lovrenc v Slov. Gor. 11 fl., Selnica 5 fl., sv. Barbara v Halozah 1 fl. 37 kr., Kozje 4 fl., Olimje 3 fl., Nova Cerkev 15 fl. 50 kr., Marija Dobje 6 fl. 80 kr., sv. Marjeta niže Ptuja 13 fl. 16 kr., Remšnik 7 fl., sv. Vid na Planini 17 fl. 10 kr., sv. Ropert nad Laškim 7 fl. 18 kr., Studenice 12 fl.